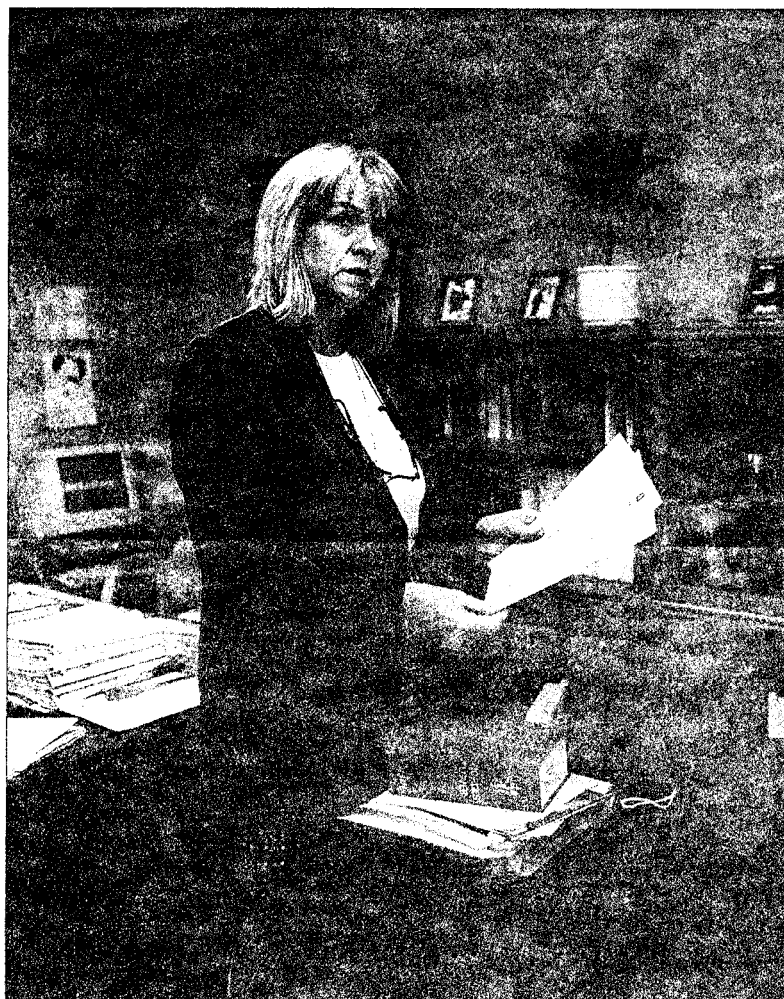

Krigsbarna ble avvist nok en gang

Nektes erstatning og oppreisning fra staten

– Disse menneskene er møtt med taushet og avvising gjennom en årrekke. At avslaget denne gangen begrunnes med at saken er foreldet er rett og slett utdålig, mener advokatfullmektig Randi Hagen Spydevold. (Foto: Stein Marienborg)

Overgrepene mot krigsbarna er ikke godt nok bevist. Det mener Sosial- og helsedepartementet som verken vil gi barna erstatning eller oppreisning fra staten.

■ **KARIN LILLIAN FLADBERG**

Det var i fjor høst at Statsministerens kontor mottok krav om erstatning og oppreisning fra de første sju krigsbarn med tysk far og norsk mor. Det er nærmere 100 slike krigsbarn her til lands.

– STILLE STATEN TIL ANSVAR

Ifølge deres advokat, Randi Hagen Spydevold, var hensikten å stille staten til ansvar for ikke å ha grepet inn mot de mange overgrep disse barna ble utsatt for både under og etter krigen. I går kom svaret.

Sosial- og helsedepartementet ønsker på ingen måte å komme de såkalte «fosterungene» i møte, og avviser ethvert krav mot staten.

– Svaret kan ikke oppfattes som annet enn svært sløtende. Disse menneskene er møtt med taushet og avvising gjennom en årrekke. At avslaget denne gangen begrunnes med at saken er foreldet er rett og slett utdålig, sier advokatfullmektig Randi Hagen Spydevold i advokatfirmaet Holmen & Co.

Hun er svært skuffet over departementets avgjørelse og mener det er tragisk at departementet hevder saken er mer egnet for en historisk enn en juridisk gjennomgang.

– DØRUM NEKTET MØTE

– Justisminister Odd Einar Dørum nektet i sin tid å treffe oss for en nærmere samtale. Denne gangen er det Sosial- og helsedepartementet som avviser saken uten en gang å vise vilje til forhandlinger, påpeker Spydevold, som lover å anke saken dersom byretten skulle komme til samme konklusjon som departementet. Stevningen som ble sendt Oslo byrett i fjor er dystert løst. Det fortelles detaljert om barn som ble utsatt for mishandling, voldtekt, tortur og omsorgsveikt mens de oppholdt seg på barnehjem, skoler eller i fosterhjem. Forhold de offentlige kontrollinstanser ikke grep inn mot.

– Dette er årsaken til at vi mener staten åpenbart er ansvarlig for brudd på menneskerettighetene, understreker Spydevold.

OPPSIKTSVEKKEDE

Spydevold mener det er oppsiktsvekkende at departementet så kontant avviser ethvert statlig ansvar, samtidig som statsminister Kjell Magne Bondevik i sin nyttårstale beklaget den diskriminering og urettferdighet krigsbarna har vært utsatt for.

– Overgrepene er tilstrekkelig bevist til at statsministeren gir en offentlig beklagelse, men ikke tilstrekkelig så fort det er snakk om erstatning og oppreisning. Var statsministerens beklagelse bare tomme ord, spurte Randi Hagen i Spydevold.

Bondevik vil ikke svare

■ **PHILIP CRABTREE**

Statsminister Kjell Magne Bondevik vil selv ikke svare på hvorfor krigsbarna ikke får erstatning.

– Det er sosialministeren som skal svare på denne saken på vegne av regjeringen, sier Bondeviks nære medarbeider, statssekretær Gunnar Hlusan ved Statsministerens kontor.

Men da Bondevik holdt sin nyttårstale i forbindelse med årstusenskiftet, beklaget han på vegne av den norske stat den diskriminering og urettferdighet krigsbarna har vært utsatt for.

«Skal vi skape og bevare et nasjonalt fellesskap, må vi gjøre opp

de fellesskap», sa Bondevik blant annet. Etter å ha omtalt jødeleieoppgjøret og samenes nye status, blant annet med kunngjøringen om kollektiv erstatning til samene for skadene fornuksingspolitikken har påført dem, la han til:

«Vi kan heller ikke i århundreskiftet passere, uten at vi tar inn over oss den urett mange krigsbarn har lidd i etterkrigstiden».

«Oppgjør med fortiden er viktig. Men vi gjør også rett i å spørre oss selv: – Gjør vi i dag noe som vi en gang må be våre barn om unnskyldning for? Med andre ord: Like viktig som å rette opp, er å forebygge.»

I prosesskriftet fra Regjeringsadvokaten til Oslo byrett, skriver

Arentz at krigsbarnas stevning inneholder «ingen konkretisering av hvilke erstatningsbetingede statlige myndighetsbehandling eller uttalelser den enkelte har vært utsatt for. I stedet redegjøres det for den enkelte skjebne i forhold til familie, omsorgspersoner, lokalsamfunn, skole og institusjoner. Staten anklages for ikke å ha grepet inn mot disse forhold. Det er i stevningen ikke framlagt dokumentasjon eller påberopt andre bevis som er egnet til å underbygge at vilkårene for å tilkomme staten erstatningsansvar er til stede».

Dagsavisen forsøkte i går kveld å ta kontakt med sosialminister Maghild Meltevit Kleppa uten å lykkes.